

PÅ GRENSEN

NO 4. 2016 \ 9. ÅRGANG

UTGITT AV TOLLETATEN

FOTOREPORTASJE

Lær mer!
OPPDATERT
KURSKALENDER
Side 31

Hund og fører sammen på kurs

SIDE 16

Strategien
snart klar

SIDE 24

Flere
sigarett-
beslag

SIDE 22

TEMA

Kameraene ser deg

Det blir vanskeligere å være smugler når Tolletaten tar i bruk skiltlesende kameraer på over 200 grenseveier, fergehavner og i mobile patruljer i løpet av 2019.

SIDE 6

LES OGSÅ! God stemning på Tolldagen s. 26 \ Forenklinger ved e-handel s. 28 \ Stopper terror-kjemikalier s. 30

TOLL
CUSTOMS

leder

Eivind Kloster-Jensen, tolldirektør

Digitalisering og fornying

I løpet av 2019 skal Tolletaten ha utplassert skiltlesende kameraer (ANPR) på alle landeveis grenseoverganger fra Norge til Sverige, Finland og Russland. Videre skal det utplasseres skiltlesende kameraer ved alle fergeterminaler med utenlandstrafikk. I tillegg til de faste installasjonene vil Tolletaten også ta i bruk mobile skiltlesende kameraer som kan settes opp midlertidig, for eksempel ved veikontroller, eller benyttes i kjøretøy.

Gir resultater. Dette er en teknologi som fortsatt er rimelig ny hos oss. Bruken av teknologien har så langt vært vellykket, både fordi den har gitt oss en oversikt over hva som skjer på ubemannede grenseoverganger, og fordi den har gitt resultater i form av flere beslag. Men potensialet i teknologien er stor, og vi ser for oss at vi skal kunne utnytte denne teknologien enda bedre i framtiden. Du kan lese mer om Tolletatens bruk av skiltlesende kameraer senere i dette bladet.

Nye kontrollsystemer. Tolletaten har vært inne i en periode hvor vi har fokusert på styrking av grensekontrollen. Samtidig som vi setter opp skiltlesende kameraer skal Tolletaten i gang med en fornyelse av IT-støtten til grensekontrollen. Kontrollsystemene er blant det viktigste fundamentet for at Tolletaten skal kunne drive god etterretning i fram-

tiden. Det er gjennomført et omfattende forarbeid for å vurdere og prioritere hvilke tiltak som bør iverksettes. I første omgang vil det være aktuelt å få på plass et system for elektronisk utveksling av informasjon med Skatteetaten, og en ny løsning for å lagre, analysere og formidle etterretningsinformasjon. I forslaget til statsbudsjett for 2017 har regjeringen bevilget penger til at Tolletaten skal gå i gang med det viktige arbeidet med oppgradering av systemene. Nå skal vi vise at dette gir valuta for pengene.

Målretting. En viktig side ved disse nye verktøyene for grensekontrollen er at vi på denne måten får en bedre digital oversikt over trafikken og varestrømmene. Det gjør oss bedre i stand til å vurdere og prioritere kontroller vi ønsker å gjennomføre. Vårt mål er at vi gjennom den målrettede kontrollvirksomheten i størst mulig grad skal treffe aktører som er mistenkelige, mens den lovlige virksomheten skal gå mest mulig uforstyrret. Dette vil bidra til god samfunnsbeskyttelse og effektiv flyt av varer.

Eivind Kloster-Jensen,
tolldirektør

PÅ GRENSEN

Utgitt av Tolletaten
Postboks 8122 Dep.
0032 Oslo
Tlf.: 22 86 03 12
www.toll.no

Ansvarlig redaktør:
Robert Haast

Redaktør: Tore Skår

Design og redaksjonell rådgivning: Redink

Trykk:
RKGrafisk AS

Opplag:
3500 eksemplarer

Forsidefoto: Thomas Haugersveen

ISSN 1891-2486

Innspill, tips og henvendelser om adresseendringer og abonnement kan sendes til skar@toll.no.

”

Gjennom den målrettede kontrollen skal vi i størst mulig grad treffe aktører som er mistenkelige, mens den lovlige virksomheten skal gå mest mulig uforstyrret.

39,9

Tolletaten har beslaglagt valuta til en verdi av 39,9 millioner norske kroner i de tre første kvartalene i år. Det er på nivå med i fjor.

6000

En mann fra Vestfold fikk en bot på 6000 kroner for forsøk på å innføre en sprettert, strikk til denne og 83 stålculer.

Døgnbemanning: Et av tiltakene for å styrke grensekontrollen har vært å innføre døgnbemanning i grensekontrollen på Ørje.

Foto: Terje Heiestad

Mer til styrking av grensekontroll

Regjeringen foreslo 150,3 millioner til styrking av grensekontrollen da statsbudsjettet for 2017 ble lagt fram i oktober.

Beløpet omfatter helårsvirkning av 123 årsverk og fortsatt utulling av skiltlesende kameraer for oppfølging av trafikken ved alle landeveis grenseoverganger. I fjor ble grensekontrollen styrket med 91,5 millioner kroner som halvårsvirkning, noe som har ført til at Tolletaten har flere tolltjenestemenn på grensen, bedre utstyr og flere virkemidler.

Satsningsområdene i 2016 for å styrke grensekontrollen var:

- Utrulling av kameraer ved alle

landeveis grenseoverganger (ANPR)

- Økt bemanning, inkludert døgnbemanning på Svinesund og Ørje som er to av de største grenseovergangene
- Økt etterretnings- og analysekapasitet

Regjeringen foreslår presiseringer og utvidelser av tollens kontrollbestemmelser, nye reaksjons- og sanksjonsmuligheter og en ny bestemmelse om taushetsplikt om kilder og kon-

trollmetoder. I tillegg foreslås det at opplysningene fra Tolletatens skiltgjenkjenningssystem (ANPR) skal kunne lagres inntil seks måneder for å kunne brukes til å planlegge framtidige kontroller. Forslagene er et ledd i arbeidet med å rendyrke Tolletaten som grenseetat og styrke etatens vareførselkontroll.

Regjeringen foreslår også å bevilge 25 millioner kroner til utvikling av bedre systemstøtte i Tolletatens kontrollvirksomhet.

Storaksjon mot bilverksteder

Statens vegvesen

politianmeldte flere bilverksteder i Trøndelag i november. Aksjonen er del av et landsomfattende arbeid mot ulovlig verkstedvirksomhet. Tolletaten var et av flere myndighetsorganer som bisto under kontrollene.

Blålysoplæring i nord

For tre år

siden startet Tolletaten opp prøveprosjekt med bruk av blålys i tollkontrollen. Nå skal tollerne i Tollregion Nord-Norge i gang med opplæringen. På sikt skal 200 tollere i hele landet være godkjente utryknings-sjåfører.

Tollsam arbeidsavtale med Japan

I høst ble det inngått en tollsamarbeidsavtale mellom Norge og Japan. Avtalen skal blant annet sørge for god informasjonsutveksling mellom landene. Avtalen ligger på lovdata.no.

75 000

I løpet av to uker i november beslagla tollerne på Svinesund 70 000 liter øl og 5000 liter sprit fra tre polske vogntog.

KvoteAppen fortsatt populær

Siden **KvoteAppen** ble lansert 30. juni har over 160 000 personer lastet ned appen, og det er fortollet for over 2,8 millioner kroner. Det har blitt gjennomført nærmere 8900 fortollinger med KvoteAppen. Dette er verdens første KvoteApp hvor man kan fortolle varer. Her kan publikum regne på de forskjellige alternativene for kvoter av alkohol- og tobakksvarer, samt hvor store mengder som kan fortolles. KvoteAppen kan også brukes til å fortolle før grensepasseringen uten at du behøver å benytte rød sone.

Foto: nyebilder.no

Innad i etaten NYANSETTELSE

Foto: Bård Gudim

Ny regiondirektør

Stina Smedsrud er ansatt som regiondirektør i Tollregion Oslo og Akershus.

– Jeg er veldig glad for å ha fått jobben. Jeg har allerede fungert i stillingen i rundt et år, og er veldig motivert til å fortsette, sier Smedsrud.

Stillingen som regiondirektør ble lyst ut tidligere i høst. Den er midlertidig i to år, med mulighet for forlengelse/fast stilling.

– Det har skjedd veldig mye i etaten de siste årene. Dette er utfordrende for meg og for alle mine kolleger i tollregionen. Men det er også noe jeg synes er motiverende. Jeg jobber heldigvis sammen med utrolig mange flinke folk, og vi ser fram til alle de spennende oppgavene etaten står overfor, forklarer Smedsrud.

Smedsrud er utdannet jurist og gikk i 1994 rett fra avsluttede studier til et vikariat i Toll- og avgiftsdirektoratet.

– Jeg ble ansatt som administrasjonssjef i Tollregion Oslo og Akershus i 2005, og fra da av var jeg også stedfortreder for regiondirektøren. Jeg føler meg godt forberedt til jobben, avslutter Stina Smedsrud.

Tollregion Midt-Norge søker nye lokaler

Tollregion Midt-Norge holdt i november et møte med interesserte utleiere angående fremtidig lokalisering av regiontollstedet. Tollregionen kan komme til å forlate tollboden på Brattøra, hvor etaten har holdt til siden 1910. Det har blitt søkt etter utleie på strekningen Brattøra – Stjørdal. Tollregionen har søkt etter moderne lokaler tilknyttet god offentlig kommunikasjon og som for øvrig tilfredsstillende gjeldende regelverk. Lokalet må ha mulighet for å innrede blant annet inntil 40 kontorplasser med tilhørende møtefasiliteter og arkiv, samt arealer for kontrollformål.

Bedre systemstøtte skal bidra til at tollerne får mer informasjon ved utvelgelse av kontrollobjekter.

Foto: nyebilder.no

Systemstøtte til tollkontrollen

Tolletaten har startet opp prosjektet «Treff», som skal bidra til smartere grensekontroll og digitalisering av Tolletatens kontrollvirksomhet.

– Vi skal jobbe for en bedre systemstøtte for oppgaver i alle ledd av Tolletatens kontrollprosesser. Vi skal blant annet etablere nye digitale kanaler mot næringslivet og utvikle digitale løsninger innen etterretning og analyse, sier Hege Fredhall. Hun er prosjektleder for Treff-prosjektet som eies av kontrollavdelingen i Tolldirektoratet.

Det er satt av penger til tiltaket i statsbudsjettet for 2017, og det er allerede gjennomført en prekvalifiseringsrunde for å vurdere hvilke leverandører som kan være aktuelle for å være med i en konkurranse om å levere tilbud på nye kontrollsystemer.

Kamera på smuglarjakt

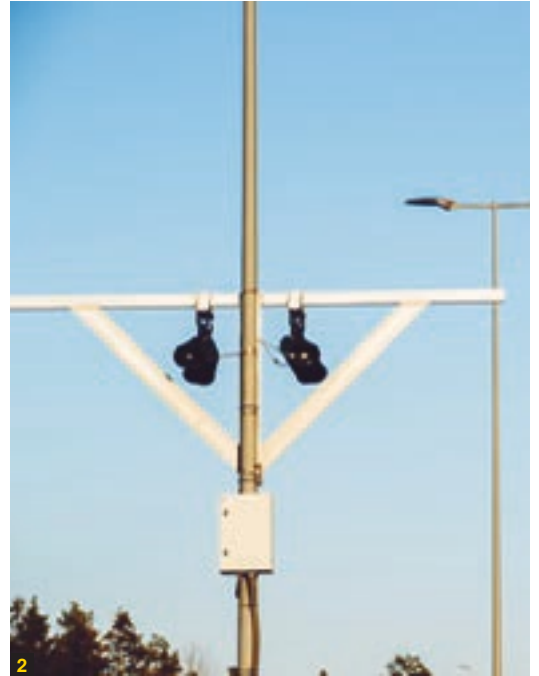
ANPR – automatic number plate recognition er teke i bruk av Statens Vegvesen, Tolletaten og Utrykkingspolitiet i Noreg. Systemet har vore i bruk i Storbritannia i fleire tiår allereie, og Tolletaten etablerer skiltlesande kamera på over 200 grensevegar, ferjehamner med internasjonale anløp og i mobile patruljar.

Tekst: Thore Simenstad | Foto: Thomas Haugersveen

53 prosent av tollrapportane i Hedmark er resultat av skiltlesande kamera siste halvår.

Asle Farberg, avdelingsleiar

Alle grenseovergangar til Sverige, Finland og Russland, og ti ferjehamner med anløp frå Danmark, Sverige og Tyskland, skal vere kameraovervaka innan 2019. Etableringa er ledd i regjeringa si styrking av grensekontrollen. 130 millionar kroner er avsett til dei skiltlesande kameraa.

Tollregion Aust-Noreg har prøvd ut skiltlesande kamera i fleire år allereie. Det er dei gode erfaringane med kamera på sju utvalde grenseovergangar i Østfold og søre Hedmark som har ført til at det no blir kameraovervaking langs alle grenseovergangar og dei internasjonale ferjehamnene. Kamera blir sette opp slik at dei fangar opp og les skilt på alle køyretøy som passerer grensa både inn til og ut av Noreg.

Alarm. – Alarm på 118. Tilropet frå vaktleiar Håvard får tollinspektørane Eva-Lill og André til å springe frå kontrollen på grøn sone på Svinesund. Dei er framme på fylkesveg 118 på få minutt. Dei aktiverer blålyset på tenestebilen, og stoppar den litauisk-registrerte personbilen som utløyste alarmen på dei skiltlesande kameraa.

– Utan ANPR måtte tenestemennene fysisk vore til stades på fylkesveg 118 ved den gamle Svinesundbrua og stoppa aktuelle kontrollobjekt. Takk vere ANPR kan tollarane no både kontrollere trafikken som leiast frå E6 inn på

tollstasjonen og aksjonere på alarmer på fylkesveg 118. Då får vi brukt ressursane optimalt, seier avdelingsleiar Asle Farberg i Tollregion Aust-Noreg.

Godt kontrollverktøy. Han leia prøveprosjektet med ANPR då han jobba i Tolldirektoratet, og veit at dette er eit svært godt kontrollverktøy for tollarane.

– Vi starta pilotprosjekt med skiltlesande kamera i 2011 på sju grenseovergangar i Østfold. Vi ville først og fremst undersøkje om dette kunne vere eit velegna verktøy til bruk i analyse og etterretningsfunksjonane, og deretter om det kunne brukast i samband med operativ tollkontroll.

Prosjektet vart seinare utvida til også å omfatte eit fåtal kamera i søre Hedmark på strekninga «Sukkervegen» i Aurskog-Høland i Akershus til Kongsvinger i Hedmark. Ordninga er no politisk vedteke å vere permanent.

– Etter at vi fekk skiltlesande kamera i grenseområdet vårt, auka moglegheitene til å hindre meir av den organiserte smuglinga. I Hedmark fylke åleine er det 37 vegar som gjer det mogleg å ta seg over til Sverige med bil, seier seksjons-sjef Morten Nystuen ved grensekontrollseksjonen i Kongsvinger.

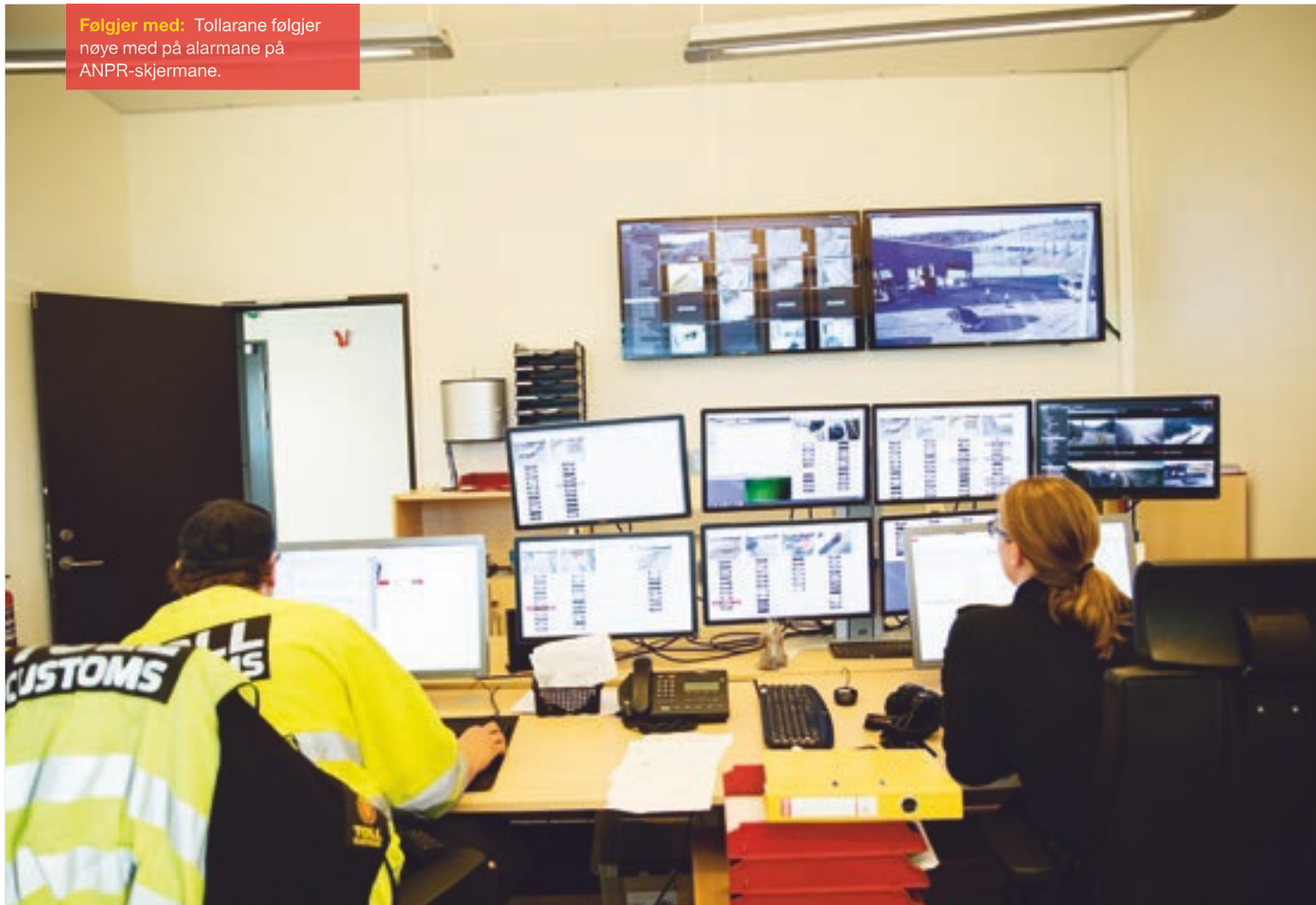
– Fleire av grensevegane er meir eller mindre grusveggar, og smuglarnettverka er kreative når

1. Synleg kamera: Kameraene som Toll-etaten nyttar, er tydeleg skilta. Alle som køyrer forbi blir gjort merksame på at dei køyrer forbi eit kamera.

2. Fugleperspektiv: Kameraa heng høgt, og gir tollarane ei god oversikt.

Følgjer med: Tollarane følgjer nøye med på alarmane på ANPR-skjermene.

fakta

Beslagssaker

Beslagssaker i Tollregion Aust-Noreg som er direkte resultat av bruk av ANPR:

300 kilo narkotika. Laurdag 28. november 2015 beslagla tollarane i Kongsvinger over 300 kilo narkotika etter at dei observerte på ANPR at to svenske leigebilar køyrde inn i Noreg med få minutt mellomrom på føremiddagen. Dette er det største narkotikabeslaget i Hedmark nokosinne.

360 liter vodka. Etter tips om mogleg smugling la Kongsvinger-tollarane ein septemberveld i år inn kjenneteiknet til ein personbil i ANPR-systemet, og mindre enn ein time seinare vart bilen observert og stoppa på riksveg 2 på Magnormoen i Hedmark. Tollarane avdekte 120 treliters kartongar vodka i bilen, som utgjer 133 000 kroner i unndregne avgifter til statskassa.

Amfetamin og marihuana. Om morgonen 1. oktober 2016 køyrde ein svenskregistrert Saab inn til Noreg på fylkesveg 126 ved Trosterud i Østfold og fanga Ørje-tollarane si interesse på kamera. Narkotikahunden Hatrick snuste seg fram til 174 gram amfetamin og 12 gram marihuana i bilen. Narkotikahunden Jim avdekte 40 kilo hasj i ein svenskregistrert Volvo som vart stoppa på fylkesveg 22 i Halden om ettermiddagen 14. august i år.

2 500 liter alkohol. Tollarane fann 2 500 liter alkohol i lasta til ein polskregistrert varebil som køyrde fylkesveg 106 over Bjørkebekk og fortsette på fylkesveg 124 mot Rakkestad der han vart stoppa av ein tollpatrulje frå Ørje. Tollbeslaget utgjer åleine 200 000 kroner i unndregne avgifter.

dei vel ut ruter du nesten må vere lokalkjent for å vite om. Smuglarane kartlegg mykje og planlegg turane godt, seier Nystuen.

Han legg vekt på at kvart kamera er tydeleg skilta. Alle som køyrer forbi, smuglarar som lovlydige borgarar, blir gjort merksame på at dei køyrer forbi eit kamera.

– Det er bilskiltet som blir fotografert med den nye teknikken. Kameraet stoppar i seg sjølv ingen smuglarar. Tollarane må manuelt ut i felten for å kontrollere dei, men kameraet er eit godt verktøy for å aksjonere på interessante objekt, seier Nystuen.

Positive grensebuuarar. – Over ein periode på eit halvt år i Hedmark var heile 53 prosent av tollmeldingane direkte resultat av skiltlesande kamera, fortel avdelingssjef Asle Farberg i Tollregion Aust-Noreg.

Sverre Trulssen er pensjonert tollar. Han er ein av grensebuuarane som ser positivt på det nye kontrollverktøyet. Han bur nær fylkesveg 101 på Kornsjø, og har gangavstand til det skiltlesande kameraet som er plassert på grensa to hundre meter frå den nedlagde svenske tollstasjonen Høgen.

Det er 40 minutt køyretid frå Svinesund tollstasjon og hit. Dette er ikkje av dei mest trafikkerte grenseovergangane, og difor er det betre for tollarane å respondere på alarmer i »

”

Det er bilskiltet som blir fotografert med den nye teknikken.

Morten Nystuen, seksjonssjef

» skiltgjenkjenningssystemet på denne vegen i staden for å ha ein tollpatrulje fast stasjonert langs riksveg 101.

– Dei fastbuande eg snakkar med er heller ikkje kritiske til kameraet så lenge det faktisk betyr ein betre tollkontroll, seier Trulssen.

– Folk forstår at tollarane er ute etter moglege smuglarar framføre å avdekkje kor mange turar lokalbefolkninga tek til Sverige og tilbake i løpet av ei veke, seier pensjonisten.

Kontrollen hald fram. Ved kontrollstasjonen på Svinesund søkjer narkotikahunden Jacko-O på den litauisk-registrerte personbilen som vart stoppa på riksveg 118. Dei to ungdomane i bilen fortel at dei skal jobbe i Noreg nokre dagar før dei reiser tilbake til Litauen. Etter at hunden har søkt gjennom bilen og den omfattande bagasjen utan funn, får dei fortsetje ferda mot Oslo.

Samstundes blir ein polskregistrert personbil vinka inn i kontrollhallen på Svinesund. Han har kome på E6 der bommane leiar all trafikk inn via tollstasjonen. Forklaringa til noREGsbesøket fører til ønske om ein grundigare tollkontroll. Narkotikahunden markerer for narkotika, og fører til at tollarane set i gang eit omfattande søk på bilen, utan funn av anna enn ei ørlita mengd cannabis. Hundeføraren konkluderer med at nasen til hunden avslørte at det nyleg

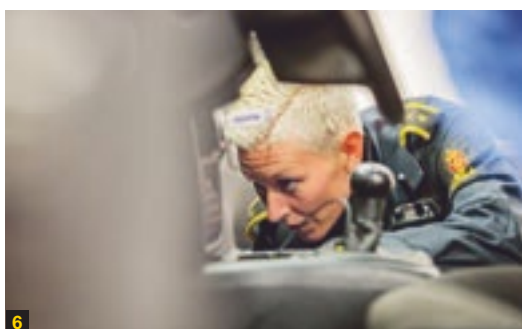
3. Blei varsla: Alarmen gjekk og tollarane har stoppa ein litauisk bil på grunn av varsel frå skiltgjenkjenningssystemet.

4. Nøgde: – Med ANPR kan vi no kontrollere trafikken både på den gamle og den nye Svinesundbrua, med dei same tollarane, seier seksjonssjef Wenche Fredriksen frå Svinesund, og avdelingsleiar Asle Farberg i Tollregion Aust-Noreg.

5

6

7

8

er røykt cannabis i køyretøyet. Dei tre polske statsborgarane kan difor setje seg i bilen og køyre nordover E6, om lag ein time seinare enn planlagt.

Igjen blir ANPR-alarmen utløyst på Svi-nesund, og tollarane rekk akkurat fram til fylkesveg 118 før den aktuelle bilen har passert. Ei rask undersøking av bagasjerommet og forklaringa til bilfører frittek han for ytterlegare tollkontroll.

Lagring av opplysningar. Tolletaten har i dag berre høve til å lagre opplysningane frå ANPR-systemet til tollkontrollen er avslutta, maksimalt ein times lagringstid. Men Finansdepartementet meiner at ordninga med skiltgjenkjenningssystem på grensa kan utnyttast betre ved å gje utvida tilgang til å lagre opplysningane som blir innhenta. Etaten vil då kunne bruke informasjonen frå kameraa til mellom anna å planleggje framtidige kontrollar og velje ut aktuelle kontrollobjekt.

– Dette vil effektivisere kontrollverksemda til Tolletaten ved at kontrollane blir meir treffsikre. Etaten får såleis utnytte ressursane sine på ein betre måte, skriv Finansdepartementet i framlegget til statsbudsjettet for 2017 og gjer framlegg om at opplysningar og bilete frå skiltgjenkjenningssystem kan lagrast i inntil seks månader frå opplysningane er innhenta. Etter seks månader

skal opplysningane avidentifiserast.

Finansdepartementet ønskjer at ordninga blir evaluert når ho har verka i tre år.

Finansdepartementet legg til grunn at «skiltgjenkjenningssystem» også vil omfatte anna elektronisk utstyr enn det som brukast i dag, så fremt slike system i det vesentlege samlar inn same type opplysningar.

Ruller ut kamera. Seniorrådgjevar Svein Rustad leiår prosjektet med skiltgjenkjennande kamera i Tolldirektoratet og ser til at det blir rulla ut kamera over heile landet.

– Vi set opp kamera på ein del trafikkerte grenseovergangar i tollregionane Midt-Noreg og Nord-Noreg, men hovudfokuset i 2016 er kamera ved dei ti internasjonale ferjehamnene og å fortsetje utbygginga nordover langs svenskegrensa i Hedmark, seier han.

ANPR skal vere utplassert på alle grenseovergangar innan 2020, og er kostnadsrekna til 130 millionar kroner.

– ANPR er eit elektronisk verktøy som sikrar ein meir effektiv grensekontroll. I tillegg til kamera på alle ubetente og betente grenseovergangar langs landegrensene mot Finland, Russland og Sverige, installerer Tolletaten kameraløysinga i fleire tenestebilar, på nettbrett og berbare terminalar. Med kamera i tenestebilar sikrar Tolletaten mobilitet og gjev høve for å følgje opp interessante objekt »

5. Mistenkeleg: Sjøføren si forklaring om hensikta med opphaldet i Noreg, gjer at bilen frå Litauen blir med til kontrollhallen på Svi-nesund. Alt innhald vert teke ut, og bilen kontrollert.

6. Grundig: Tollarane gjer ein grundig kontroll av bilen. I tillegg vert det også nytta narkotikahund, men utan funn denne gongen.

7. Beslag: Det vert jamnleg gjort beslag ved hjelp av ANPR-kamera. Her vart eit parti med alkohol stoppa.

8. Hundesøk: Det vart også nytta narkotikahund, men utan funn denne gongen.

Vi vil få eit heilt anna faktagrunnlag enn i dag. Vi kan betre sjå trendane i smuglingsbiletet og rette inn kontrollinnsatsen og ressursbruken etter dette.

Asle Farberg , avdelingsleiar i Tollregion Aust-Noreg

» som allereie har passert dei stasjonære kamaraa. Tollarane kan observere grensepasseringane medan dei sit i bilen og aksjonere med ein gong på alarmar. I tillegg kan tollarane bruke kamerafunksjonen i tenestebilar i samband med utekontrollar. For ANPR er eit verdifullt supplement til tollarane og ikkje ei erstatning, påpeikar Svein Rustad.

I samband med at ANPR blir landsdekkjande i Tolletaten, blir det etablert raske meldings- og kommunikasjonsløysingar som dekkjer sentrale, regionale og lokale behov og som sikrar ei heilkontinuerleg drift av dei skiltlesande kamaraa.

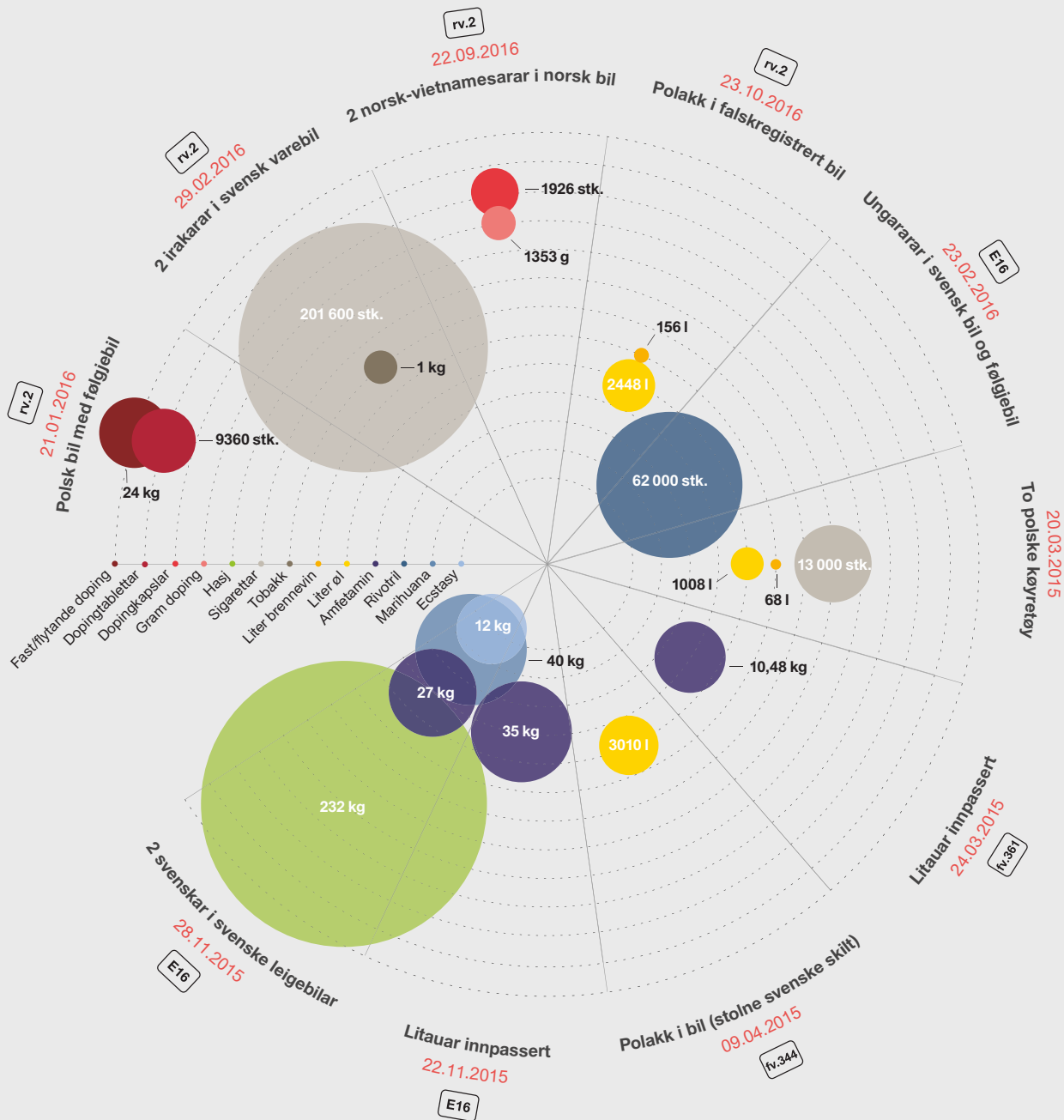
Betre faktagrunnlag. - Ved at lagringstida for skiltgjenkjenninga blir auka til seks månader, kan tollarane gjere seg kjende med trafikkmonsteret, og få kunnskap både om kvar risikoen for smugling er størst og på kva tider av døgnet Tolletaten kan vente seg at smuglarane prøvar seg. Vi vil få eit heilt anna faktagrunnlag enn i dag. Vi kan betre sjå trendane i smuglingsbiletet og rette inn kontrollinnsatsen og ressursbruken etter dette, seier avdelingsleiar Asle Farberg i Tollregion Aust-Noreg.

Tolletaten sikrar seg då ein god statistikk og rapportering som viser effekten av skiltlesande kamera i grensekontrollen samt samfunnsvernet som kamaraa representerer, poengterer både Asle Farberg og Svein Rustad.

Hjelpemiddel. Blålyset vert aktivert for å stoppe ein personbil som er registrert hjå Tolletaten frå tidlegare. Vaktleiar Håvard på Svinesund tollstasjon har fått opp ein ny alarm på skiltgjenkjenningssystemet og tollpatruljen rykker ut på E6, der bilen blir stoppa på første avkøyring.

Undersøkingar av bilen og samtalen med sjåføren gjev ikkje grunn til ytterlegare tollkontroll, og tollarane kan køyre tilbake til kontrollstasjonen og parkere tenestebilen slik at han står klar til neste oppdrag. Tollarane ved Noregs største grensestasjon mot Sverige opplever at dei skiltlesande kamaraa er eit svært verdifullt hjelpemiddel som betyr tollbeslag på kvar vakt. \

Større saker der kamerabruk har vore avgjerande for resultatet

2015: Av alle brot på tollova som enda med tollrapport og som blei meldt til politiet, blei det i 62 prosent av sakene nytta ANPR-kamera som eit avgjerande hjelpemiddel for å avsløre smugling.

2016 (per 1. nov): Av alle brot på tollova per 1 nov. som enda med tollrapport og som blei meldt til politiet, blei det i 53 prosent av sakene nytta ANPR-kamera som eit avgjerande hjelpemiddel for å avdekke smugling. Noko av nedgangen frå 2015 kan ha si

årsak i at ein i 2015 hadde ein «sjokkeffekt» i starten, før arbeidsmetoden blei godt kjent blant publikum.

Resultata tyder også på at kamerabruken har «flytta» ein del smuglingstrafikk nordover, til område utan kameradekning.

I tidligere tider var toll den viktigste inntektskilden for staten. Nå er det annerledes, men toll er fortsatt et handelspolitisk virkemiddel som skaper diskusjoner. Vi har møtt to med ulike meninger, en representant for Norsk Bondelag og en fra Virke.

Tekst Thore Skår Foto Virke/Norges Bondelag Illustrasjon Marius Hole

”

Ingen land har best forutsetninger for å produsere alt selv. Alle land er tjent med internasjonal handel, og ingen land er tjent med proteksjonisme.

HARALD J. ANDERSEN

Samfunnspolitisk direktør i Virke

Norges utenrikshandel reguleres av flere ulike avtaler og reguleringer, blant annet EØS-avtalen, WTO-avtalen og flere frihandelsavtaler gjennom Efta. Disse avtalene bestemmer hvilke betingelser varer eller tjenester kan selges under, for eksempel hvilke tollsatser og avgifter som gjelder.

Målet med Norges arbeid med frihandelsavtaler er å sikre norske eksportbedrifter markedsadgang og konkurransedyktige vilkår i utlandet.

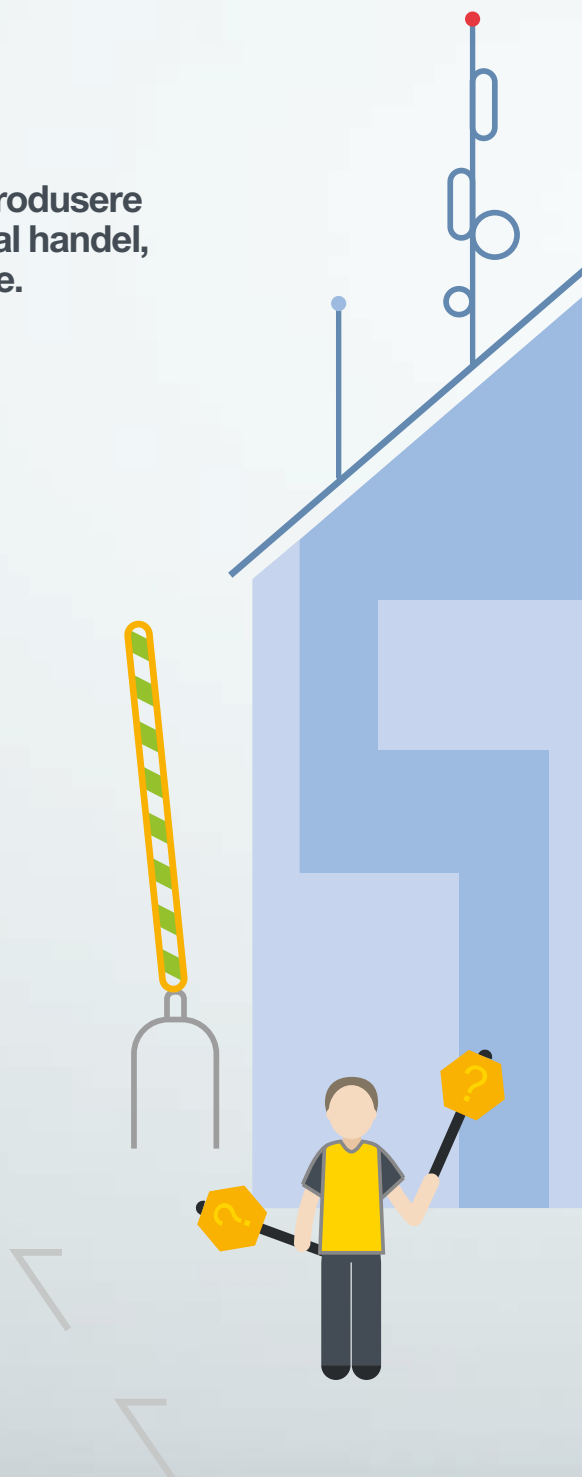
God utnyttelse av ressurser. - Frihandel dreier seg grunnleggende sett om en mest mulig rasjonell utnyttelse av hele verdens ressurser og produksjonsmuligheter. Det enkelte land produserer og selger de produktene man selv har gode forutsetninger for å produsere, og kjøper de produktene som andre land har bedre forutsetninger for å produsere. Ingen land har best forutsetninger for å produsere alt selv. Alle land er derfor tjent med internasjonal handel, og ingen land er tjent med proteksjonisme, sier Harald J. Andersen som er samfunnspolitisk direktør i Virke.

Norge hadde ikke vært et av verdens rikeste og beste land å bo i uten muligheten til å handle fritt med

verdenen rundt oss. Den samlede verdien av Norges totale eksport og import av varer og tjenester utgjør omlag 77 prosent av BNP, mens gjennomsnittet for alle land er omkring 45 prosent. Derfor er Norges posisjonering i det nye internasjonale handelslandskapet viktig. Små land har også et større behov for internasjonale kjøperegler enn store, som i større grad kan ta seg til rette i en verden uten avtaler, forklarer Harald J. Andersen.

Like gode vilkår som EU. Stadig flere land inngår regionale eller bilaterale frihandelsavtaler. Denne utviklingen kan føre til at norske eksportører møter mindre gunstige betingelser enn deres konkurrenter fra andre land.

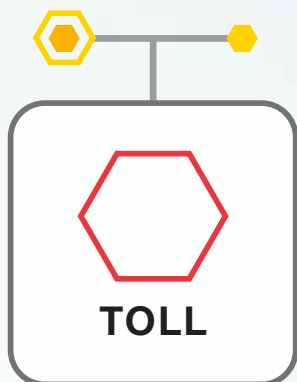
Hva med TTIP. – TTIP er forslaget til en frihandelsavtale mellom EU og USA. Hvis TTIP kommer på plass vil den være verdens største frihandelsavtale og føre til en betydelig økning i handelen mellom EU og USA. EU og USA er Norges viktigste handelspartnere og Virke er derfor på vegne av bredden av norske handelsinteresser opptatt av at Norge slutter seg til TTIP, sier Andersen. ∞

Litt om toll

Forenklet sagt er det toll bare på klær og næringsmidler (mat og drikke). Ellers er de fleste varer tollfrie inn til Norge. Toll regnes som regel ut fra varens verdi (tollverdi) eller en sats pr. kilo, liter eller stykk. Tollsatsen for varen du importerer, fremgår av varenummeret i tolltariffen der varen er klassifisert.

For norsk landbruk er det helt vesentlig med et godt tollvern, det er en av bærebjelkene i vår virksomhet.

HILDEGUNN GJENGEDAL

Seniorrådgiver Norsk Bondelag

Diskusjonene om ostetollen i 2012/2013, og dagens forhandlinger om en frihandelsavtale mellom USA og EU, er eksempler på hvordan toll fortsatt skaper engasjement.

Ostetollen ble innført av Stoltenberg II-regjeringen i 2013 med begrunnelsen «Hensikten er å beholde rom for økte produsentpriser og markedsinntekter i jordbruket.» Dette innebærer blant annet at innenlandsk produksjon av ost skulle beskyttes.

Saken skapte store diskusjoner mellom regjeringen og opposisjonen. Blant annet ble det uttrykt bekymring både for måten man innførte ostetollen på, at det skjedde for raskt, og andre uttrykte bekymring for at EU ville svare med å innføre tiltak mot viktige norske eksportvarer som for eksempel fisk. Men ostetollen har blitt stående, til tross for protester nasjonalt og internasjonalt, og til tross for regjeringsskiftet i 2013..

Vesentlig. – For norsk landbruk er det helt vesentlig med et godt tollvern, det er en bærebjelkene i vår virksomhet, sier Hildegunn Gjengedal som er seniorrådgiver i Norsk Bondelag.

– Det er nødvendig å ha et tollvern som kan veie opp for at det er dyrere

å produsere mat i Norge. Blant annet har vi en spredt produksjon og vi har et kaldere klima. Tollvernet er en viktig basis for å opprettholde produksjonen, understreker Gjengedal.

Handelsavtale mellom EU og USAP. Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) er en handels- og investeringsavtale som forhandles mellom EU og USA. Målsettingen med forhandlingene er en omfattende avtale om handel med varer og tjenester, offentlige innkjøp samt investeringer. Avtalen skal fjerne handelshindringer.

Norge er ikke en del av EUs tollunion, og vil derfor ikke være en del av avtalen med USA. Flere bekymrer seg for konkurransekraften til det norske næringslivet sammenliknet med USA og EU, dersom denne avtalen går gjennom, og mener Norge i så fall bør inngå en tilsvarende avtale med USA.

– Vi mener TTIP vil ha store negative konsekvenser for norsk landbruk. Og dersom Norge skulle inngå en tilsvarende avtale vil det ha negativ effekt. TTIP betyr at det meste av importvernet vil falle bort, og landbruket vil i så fall bli utsatt for et sterkt konkurransepress fra EU og USA, sier Hildegunn Gjengedal. **W**

Sammen på kurs

Ingen i Tolletaten får sine ferdigheter testet så ofte og grundig som hundeevipasjene. Etaten disponerer over 40 tjenestehunder. I høst var de på ukeskurs på Kjevik ved Kristiansand. På grensen ble med en torsdag i slutten av september for å dokumentere søksiveren hos både hunder og hundeførere.

Tekst Thore Simenstad Foto Sondre Steen Holvik

Et stadig større arbeidsområde

Tolletatens hundetjeneste ble etablert i 1973. I starten søkte hundene bare på post, transportmidler og varesendinger. I 1994 startet Tollvesenet opp med personsøk, eller passasjersøk som det het den gangen. Dette førte til at hundenes arbeidsområde ble utvidet til å søke nær sagt over alt i forbindelse med grensepassering. Etter hvert har også behovet meldt seg for tjenestehunder som kan lukte seg fram til andre varer enn narkotika, og etaten har tatt i bruk både sigarett-hunder og valutahunder.

Fort ut av bilen

Klare til innsats er tolltattens tjenestehunder på kort varsel. De tilbringer mye av hverdagen i bil, og når situasjonen krever det er de kjøpt i gang. Hundene er vant til å søke på flere interessante objekter i løpet av en arbeidsdag. Legg merke til den strategiske plasseringen av tennisballene, som de fleste hundeførerne bruker til å belønne hundene ved funn.

Lagmøte

Lag fire legger opp strategien for søket i en større to-etasjers bygning med mange små og store rom i flere leiligheter og utearealet ved huset. Fra venstre hundeførerne Per Christian, Tom, regional hundeinstruktør Torunn, lagleder Thor, hundeførerne Torunn og Fredrik. Det er gjemt flere partier narkotika, som er vanskelige å finne, i og rundt bygningen

Opp i høyden

Zara markerer ved å klistre seg til kassa og viser hundefører Robert at hun har funnet narkotika. Narkotikaen var gjemt i en hangar med masse kasser, verktøy og kjøretøy, likevel været narkotikahundene stoffet som var gjemt på nest øverste hylle i lagerreolen.

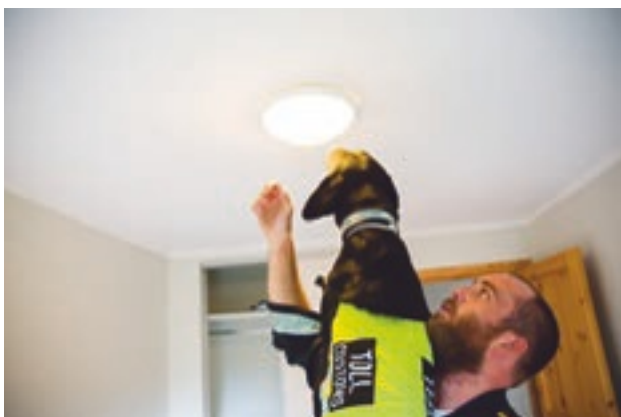

Klar for å søke

Søksiveren er på topp hos Anders med valutahunden Monty (til venstre) og Harald med narkotikahunden Linus. Tolletaten disponerer et 40 talls tjenestehunder. De fleste er lært opp til å søke etter narkotika, mens andre er utdannet til søk etter store pengebeløp. Tolletaten har også enkelte flerbrukshunder som søker etter både narkotika og sigaretter/tobakksvarer.

Fysisk test

Både hundefører Eivind og narkotikahunden Ollie måtte gjennom fysiske tester i løpet av samlingen.

Gjemt i høyden

Løftehjelp må til når hundene er på jobb. De venner seg fort til det. Narkotika blir ikke bare gjemt nede ved gulvet. Lampekupler og speil er også velkjente gjemmesteder og blir derfor rutinemessig søkt på av tjenestehundene ved ransaker i bygninger. Men hundene trenger løftehjelp opp i takhøyde.

Under trening

Hundefører Beathe har trent Nemo siden han var valp og snart er de klar for godkjenning som narkotikahund. På årets sentrale hundekurs var flere av deltakerne unghunder som skal erstatte tjenestehunder som går i pensjon i nær framtid. De fleste hundeførerne er erfarne og klar for sin andre, tredje eller fjerde tjenestehund.

Store mengder sigaretter opp i røyk

Tolletaten har aldri gjort så mange sigarettbeslag som etaten har gjort hittil i år. De blir brent på en litt annen måte enn smuglerne hadde tenkt seg.

Tekst Thore Simenstad Foto Tolletaten

Sigaretter og alkohol: 110 000 sigaretter ble beslaglagt i en varebil på E 18 søndag 24. april. Noen av de største aktørene driver i meget stor målestokk, og smugler i tillegg øl og vin. I denne saken ble det også beslaglagt 2142 liter alkohol.

Så langt ser det ut til å være flere beslag, men ikke så store mengder som tidligere. To ganger i historien har tollerne avdekket over fem millioner sigaretter i ett og samme beslag, men det er ikke uvanlig at tollerne avdekker partier på 100 000 til 200 000 sigaretter.

Sigaretter i vareforsendelse. Senest skjedde dette i Oslo 7. november 2016. Tollerne beslagla da 288 000 sigaretter med utenlandsk merking. Varesendingen fra Litauen var deklarerert som baderomsartikler, men mistenksomme tollere fant i stedet en betydelig mengde sigaretter. De fulgte sendingen til mottakerne i Østfold hvor sigarettene ble beslaglagt. Dette sigarettbeslaget utgjør alene 930 000 kroner i unndratte avgifter.

Og det er nettopp i Oslo og Østfold at de historisk sett største tollbeslagene av sigaretter er gjort. 6,9 millioner sigaretter ble avdekket i et lagerlokale i Oslo i desember 2009, mens 5,6 millioner sigaretter ble funnet i en konteiner som tollerne kontrollerte i Østfold i juli 2000. Hver enkelt sigarett utgjør over tre kroner i unndratte avgifter til statskassen, så sigarettbeslagene utgjør fort store beløp. »

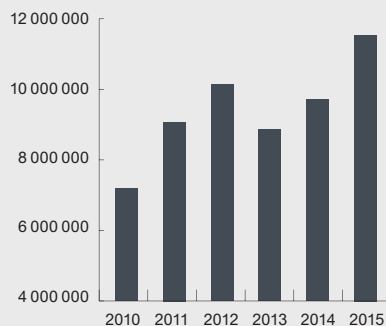

fakta

Oversikt over beslag av sigaretter siste seks år.

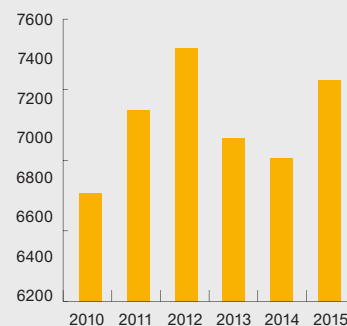
Antall sigaretter (stk)

2010-2015

Antall beslag av sigaretter

2010-2015

Beslag av sigaretter ved utgangen av september 2016 – sammenlignet med 2015.

Mengde 2016	Antall beslag 2016	Mengde 2015	Antall beslag 2015
6 055 598 stk	5 967	8 046 980 stk	5 501

” Smuglingen er profesjonell og godt organisert. Bilene som benyttes er ofte påsatt falske, norske skilter.

Paul Johan Ask, seksjonssjef i Tollregion Oslo og Akershus

Største på Ørje: 1. oktober beslagla tollerne på Ørje nesten 160 000 sigaretter. Dette er det største sigarett-beslaget på Ørje så langt i år.

Betydelig svart sigarettmarked. Det er tydeligvis et betydelig svart sigarettmarked. En periode ble journalisten nesten daglig tilbudt sigaretter på gata i Oslo, på veg hjem fra jobb. Seksjonssjef Paul Johan Ask i Tollregion Oslo og Akershus bekrefter utviklingen. Tollerne i Oslo og Akershus har blant annet gjort betydelige beslag av sigaretter i utenlandske transportere som blir kontrollert på laste- og lossesteder i hovedstadsområdet.

– Men det mest vanlige er å gjøre betydelige beslag i privatbiler og varebiler som kjøres over grensen av i hovedsak borgere fra Polen og de baltiske land. I tillegg er irakiske- og kurdiske organisasjoner involvert i smugling og ulovlig omsetning. Smuglingen er profesjonell og godt organisert. Bilene som benyttes er ofte påsatt falske, norske skilter. Mottakerne opererer med egne lagre i alt fra garasjer til låver og industribygg. Noen av de største aktørene driver i svært stor målestokk, og smugler i tillegg øl og vin. De benytter også trailere til smuglingen. Dette for å kunne transportere store partier, og fordi det er lettere å skjule selve transporten i den store legale trailertrafikken og i den store godsmengden på hver trailer, sier Ask.

Samarbeider med politiet. Kontrollen med omsetningen av sigaretter på gata i Oslo er primært en politioppgave, men Tolletaten og politiet samarbeider tett i kontrollen med trafikken. Tolletaten gjennomfører også næringskontroller på egenhånd eller sammen med politi, Skatt og Mattilsynet, der det omsettes avgiftspliktige varer, som i butikker, kiosker og serveringssteder.

– Her finner vi relativt ofte høyt beskattede varer som er unndratt avgifter, og våre samarbeidspartnere avdekker regelbrudd på sine ansvarsområder. Det er heller ikke uvanlig at politiet kommer over betydelige sigarettmengder som er smuglet inn i landet, i forbindelse med ransaker i lagerlokaler og private hjem, og da blir Tolletaten varslet, sier Ask.

Beslag i 2015. De to største beslagene av sigaretter i 2015 var hver på over 600 000 sigaretter. I Stavanger avdekket en politiaksjon i juni 687 500 sigaretter i et vogntog ved Forus. Tolletaten ble varslet og overtok beslaget. I april avdekket tollere fra Kongsvinger 622 000 sigaretter i en lastebil som ble stoppet i grensekontroll på Magnormoen i Hedmark. Det største tollbeslaget av sigaretter på veg til Norge i 2015 var på 197 000. \

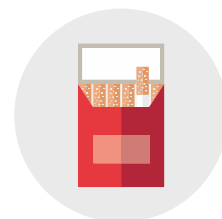

fakta

Store kvanta

Det er gjort flere store beslag etter utløpet av tredje kvartal:

- I løpet av oktober 2016 er det blant annet beslaglagt 159 800 sigaretter i campingbil ved Ørje tollstasjon 1. oktober.
- 23. oktober beslagla Hedmark-tollere 11 200 sigaretter i en varebil ved Drevsjø i Engerdal kommune.
- 29. oktober og 30. oktober beslagla Svinesund-tollere til sammen 126 000 sigaretter. 30. oktober beslagla en patrulje fra Åsnes tollkontor 86 000 sigaretter i en stasjonsvogn som ble stoppet i Jammerdal i Åsnes i Hedmark.

De seks største sigarett-beslagene i 2016 er:

07.02.16
319 960 stk
Tollregion Oslo og Akershus i tett samarbeid med TØN

07.11.16
288. 000 stk
Tollregion Oslo og Akershus

08.08.16
278 400 stk
Tollregion Oslo og Akershus

10.10.16
166 360 stk
Tollregion Øst-Norge, Svinesund

01.10.16
159 800 stk
Tollregion Øst-Norge, Ørje

23.06.16
116 000 stk
Tollregion Øst-Norge, Ørje

Ny strategi og retning

Tolletatens ambisjon er at den nye strategien skal gjelde fra 1. januar 2017. Etaten skal gjøre det lettere for de som ønsker å gjøre rett, og kontrollere målrettet for å avdekke ulovlig innførsel og utførsel av varer.

Tekst Tore Skår Foto Bård Gudim

Vår nye strategi handler om våre langsiktige prioriteringer. Vi har prøvd å se ti år fram i tid, og har utviklet tre målbilder for hvor vi ønsker å være i 2027. For hvert målbilde har vi utviklet strategier for hvordan vi skal komme dit, sier tolldirektør Eivind Kloster-Jensen.

Hvordan løse samfunnsoppdraget. – Grovt sett kan vi si at strategien forteller oss hvordan vi skal løse vårt samfunnsoppdrag i framtiden. For det første ønsker vi å fortsette å styrke alle våre ulike kontrollformer. Kontrollene som Tolletaten utfører skal bidra til at lover og regler blir fulgt når varer krysser grensen. Og vi skal ivareta samfunnets sikkerhet ved å forhindre inn- og utførsel av ulovlige varer, sier Kloster-Jensen.

Strategiene handler også om å skaffe mer og bedre informasjon om varestrømmene som krysser grensen, en økt satsing på etterretning, utvikling av risikovurderinger, bruke tilgjengelig teknologi i gjennomføring av kontroller og tilstedeværelse på grensen.

Fornye prosedyren. – For det andre ønsker vi å utvikle og fornye prosedyrene og ordningene vi tilbyr næringslivet hva gjelder inn- og utførsel av varer. Dette tenker vi å gjøre i tett samarbeid med næringslivet, understreker Kloster-Jensen.

Han forklarer at Tolletaten har hatt dialog med flere lands tollmyndigheter i arbeidet med å utvikle strategien.

– Blant annet har vi blitt inspirert av neder-

landske tollmyndigheters samarbeid med næringslivet. I Nederland har en åpen dialog mellom partene ført til nye og unike løsninger som har gjort det enklere for næringslivet å etterleve regelverket. Vi ønsker å ta lignende initiativ overfor norsk næringsliv i strategiperioden vi nå går inn i. Ikke bare for samarbeidets skyld, men fordi stadig økende varestrømmer og høyere krav til effektivitet gjør det helt nødvendig å jobbe på nye måter, sier Kloster-Jensen.

Også jobben som Tolletaten gjør på vegne av mange ulike myndighetsorganer, både nasjonalt og internasjonalt, er viktig for at varene skal krysse grensene på en effektiv måte.

Strategiene på dette området handler blant annet om å utvikle regelverk som er enkelt å forstå og følge, øke kunnskapen om brukerne og deres behov, forbedre informasjonsflyten mellom myndigheter og næringsliv før grensepassering og koordinering av brukertjenester og kontrolloppgaver med myndigheter vi opptrer på vegne av.

Modernisering av Tolletaten. Et annet sentralt stikkord for strategien er modernisering. Ikke bare av kontrollformer og prosedyrer, men modernisering av Tolletatens måte å jobbe på og i forhold til våre brukere.

– Vi må frigjøre ressurser både til utvikling og fornying. Det er viktig at vi tar i bruk de muligheter som ligger i automatisering, standardisering og digitalisering. Vi må også utvikle våre prosesser for systemutvikling slik at vi kan snu oss raskere, og vi må tilpasse vår organisering til de oppgavene vi skal løses, forklarer Kloster-Jensen. **W**

Tolletatens målbilde for 2027

Tolletatens tre målbilder beskriver hvordan etaten ønsker å løse samfunnsoppdraget i 2027. Målbildene er bygget på behovet for forbedringer i dagens situasjon og forventet utvikling i omverdenen.

Målbildene er styrende for Tolletatens strategier og prioriteringer de neste ti år.

Lett å gjøre rett

Brukerne møter en etat som gjør det enkelt å etterleve lover som sørger for effektiv inn- og utførsel av varer.

Vurdere bredt, kontrollere målrettet

Vi har full oversikt over varestrømmene og beskytter samfunnet gjennom risikostyrte, tilpassede og effektive kontroller

Bygget for fremtiden

Vi har en fremtidsrettet og effektiv organisasjon med god samhandling og riktig kompetanse.

A man with short, light-colored hair, wearing a dark blue suit jacket over a white shirt and a dark sweater, is walking down a set of stone steps. He is smiling and looking towards the camera. Behind him is a large glass door with metal frames. The background shows some trees and a building.

Ny retning: – Vi ønsker å utvikle og fornye prosedyrene og ordningene vi tilbyr næringslivet ved inn- og utførsel av varer, sier Eivind Kloster-Jensen. Dette var også et av hans hovedbudskap da han presenterte hovedtrekkene i den nye strategien på Tolldagen 2016 i november.

”

Strategien skal fortelle oss hvordan vi skal løse vårt samfunnsoppdrag i framtiden.

Eivind Kloster-jensen, tolldirektør

300 deltakere: Omlag 300 deltakere hadde funnet veien til årets Tolldag. Finansminister Siv Jensen hilste deltakerne velkommen.

God stemning på Tolldagen

Siv Jensen hilste de om lag 300 deltakerne ved åpningen av årets tolldag.

Tekst Tore Skår Foto Bård Gudim

Det er fjerde gang Tolldagen arrangeres, og aldri har det vært flere påmeldte. Tolldagen er en møteplass mellom næringslivet og Tolletaten, og begge parter var godt representert.

Dagen ble innledet med en hilsen fra finansminister Siv Jensen.

Mer rendyrket. – Det er spennende tider i Tolletaten. Etaten har blitt mer rendyrket, og skal nå konsentrere seg om sine kjerneoppgaver, som vareførsel og grensekontroll. Som finansminister er jeg opptatt av at det skal være lett for dere i næringslivet å følge regelverket. Derfor er det også viktig at Tolletaten har et tett og godt samarbeid med dere, sa Siv Jensen.

Hun understreket også at hun har vært opptatt av arbeidet med å styrke grensekontrollen, og pekte blant annet på satsingen på et senter for etterretning i Tolletaten.

– Tolletaten er en viktig samfunnsbeskytter, avsluttet Siv Jensen.

Vurdere bredt, kontrollere målrettet.

Tolldirektør Eivind Kloster-Jensen fortalte om strategiarbeidet som har pågått i etaten, og som nå er i slutfasen.

– Vår målsetting i fremtiden er at vi skal vurdere bredt, men kontrollere målrettet, sa Eivind Kloster-Jensen.

Åpen holdning. Han understreker at han ønsker en åpen holdning overfor

næringslivet, og ønsker seg nye ideer for hvordan hovedløpene for inn- og utførsel av varer skal gå mest mulig effektivt. Han fortalte om erfaringer fra Nederland, hvor næringslivet har snudd opp-ned på hvordan tollmyndigheten tenker om innførsel av varer og grensepassering.

– Blant annet hadde næringslivet der påpekt at i deres logistikksystemer har en grensepassering ingen rolle. Tollkontroller er nå knyttet til steder hvor varer lastes og losses. På den annen side har vi en annen natur og en annen grensekontroll enn hva EU-landet Nederland har, forklarer Kloster-Jensen.

Kloster-Jensen fortalte også om arbeidet som pågår med styrking av grense-

kontrollen, og at man jobber for en mer etterretningsbasert grensekontroll.

Oppgaveoverføring i rute. Maria Montes Amundsen er prosjektleder i Tolletaten for arbeidet med overføring av oppgaver fra Tolletaten til Skatteetaten. Fra årsskiftet overføres forvaltningsansvaret for merverdiavgift ved innførsel fra Tolletaten til Skatteetaten. Hun forklarte at alle som importerer og eksporterer varer også i framtiden må deklare sine varer til Tolletaten. Den store forskjellen er at fra årsskiftet skal alle registrerte mva-pliktige innberette merverdiavgift ved innførsel av varer til Skatteetaten, i stedet for i tolldeklarasjonen som i dag. \

”

Som finansminister er jeg opptatt av at det skal være lett for dere i næringslivet å følge regelverket.

Siv Jensen, finansminister

Tre på tolldagen

Hva er næringslivet opptatt av når det gjelder forenklinger?

Odd Sandnes, UPS

– Jeg kunne tenke meg at vi i større grad kan levere informasjon/data til Tolletaten før våre volum kommer til grensen. På den måten kan Tolletaten på et tidlig tidspunkt bestemme seg for om de ønsker å gjøre kontroller.

Nina Stokke, Unil AS

– Vi ser for oss at dersom vi kan gjøre all informasjon klar på forhånd, og gjøre den tilgjengelig for Tolletaten, kan en lastebil passere grensen uten nødvendigvis å måtte stoppe for å deklare varene.

Ingvar Næss, Allnex Norway AS

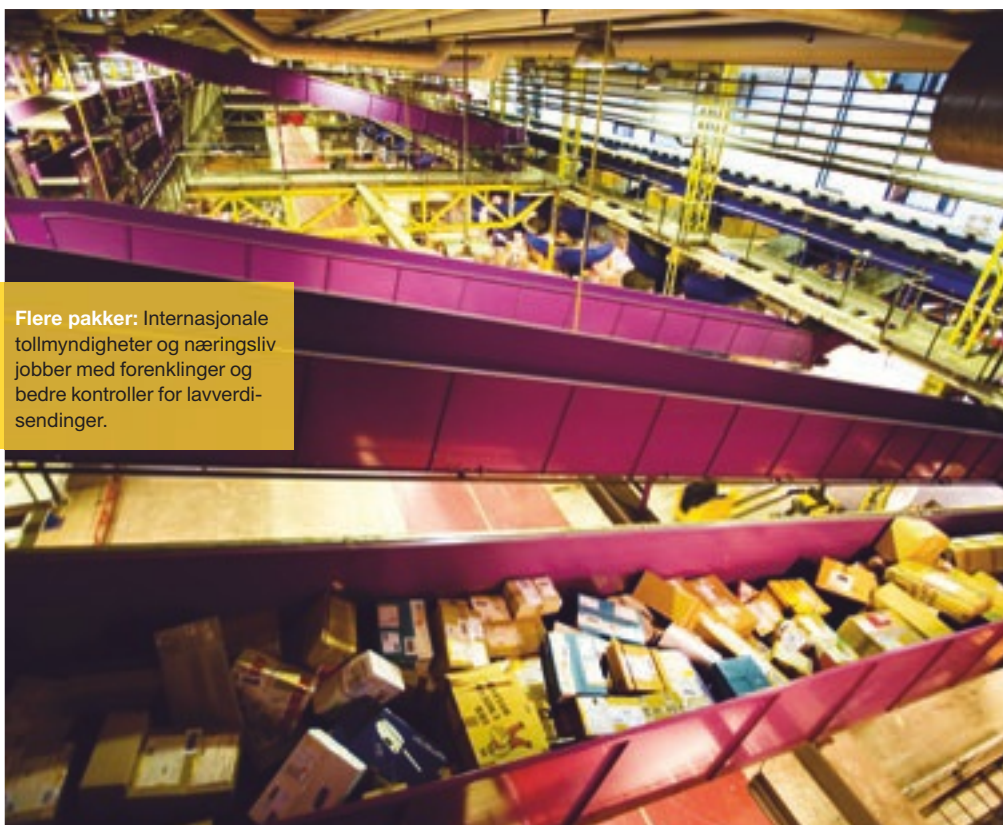
– Vi er egentlig godt fornøyd slik det er i dag. Varene vi importerer blir tatt i bruk med en gang. Vi har derfor ikke tollager. Sånn sett er det gunstig for oss med et innfortollingspunkt, slik som i dag.

nytt&nyttig

- ➔ INFO FRA ETATEN
- ➔ TIPS FRA EKSPERTER
- ➔ KURSOVERSIKT
- ➔ NYTT UTENFRA

Guiden som holder deg oppdatert

Flere pakker: Internasjonale tollmyndigheter og næringsliv jobber med forenklinger og bedre kontroller for lavverdisendinger.

Foto: Johnny Syvertsen

OVER GRENSEN
WCO

Skal vurdere forenklinger

World Customs Organisation (WCO) har etablert en arbeidsgruppe som skal vurdere tollrelaterte problemstillinger knyttet til e-handel.

Til sammen var mer enn

175 delegater til stede da det første møtet i WCOs gruppe for e-handel gikk av stabelen 21.–23. september. Deltakerne i arbeidsgruppen kom fra ulike interessentgrupper som tollmyndigheter, representanter fra post- og ekspressleveringstjenester, e-handelsvirksomheter, leverandører av betalingsløsninger, academia og organisasjoner som WTO, OECD m.fl.

Lavverdisendinger. Et sentralt tema på dagsordenen var håndtering av grensekryssende lavverdisendinger, både med tanke på forenklinger og kontroller. Representanter fra e-handelsplattformer presenterte sine businessmodeller. De pekte blant annet på muligheter for

datautveksling mellom e-handelsaktører og tollmyndigheter for å få bedre kontroller.

Undersøkelse blant tollmyndigheter.

WCO presenterte resultatene fra en undersøkelse som er gjennomført blant medlemsorganisasjonene for å samle erfaringer og initiativ vedrørende e-handel og lavverdisendinger. Resultatene tyder på manglende harmonisering hva gjelder håndtering av lavverdiforsendelser og behov for digitalisering av prosesser. Det ble også uttrykt et behov for nye løsninger slik at tollmyndighetene kan få mer informasjon særlig fra importører og mellommenn i e-handelen. Dette for at myndighetene skal kunne gjøre bedre risikovurderinger ved kontroller. //

HØRING

Nye opprinnelsesbevis for GSP (REX-systemet)

Fra 2017 innføres en ny ordning med selvsertifisering av opprinnelsesbevis for GSP-varer. Opprinnessertifikat Form A fases ut, og eksportøren i GSP-landet skal isteden selv sertifisere alle opprinnelsesbevis. Eksportøren må være registrert hos kompetent myndighet i eksportlandet. Ordningen gjennomføres i samarbeid med EU og Sveits.

Tollforskriften endres

Gjennomføringen i Norge krever at tollforskriften endres. For næringslivet vil den nye ordningen medføre betydelige forenklinger. Eksportørene i GSP-landene vil nå kun henvende seg til myndighetene når de skal registreres i REX-systemets database. De vil slippe å henvende seg til myndighetene hver gang en vare skal eksporteres, for å få stempel på opprinnessertifikatet. For forsendelser gjennom EU, vil eksportørene i EU heretter kunne utstede erstatningserklæring selv, uten å måtte få stempel fra myndighetene. Høringen ble gjennomført i november.

Les om mva-overføring på nett

Fra årsskiftet overtar Skatteetaten ansvaret for forvaltningen av innførselsmervediavgiften, og mva ved innførsel skal fra da av beregnes og fastsettes i det innenlandske systemet for registrerte avgiftspliktige. Skatteetaten har lagt ut fylldig informasjon om dette på sine nettsider. Virksomheter som ikke er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal som før oppgi og betale mva ved innførselen. Tolletaten har også lagt ut informasjon på toll.no om ny ordning for innførsels-mva.

Prosjektlederen

TOLLDIREKTORATET

Foto: Bård Gudim

Presenterte kjerneoppgaver:
Maria Montes Amundsen snakket om oppgaveoverføring og Tolletatens kjerneoppgaver på Tolldagen 2016.

Tolletatens etterkontroller

Tolletaten skal fortsatt utøve etterkontroll på tollmyndighetenes forvaltningsområde selv om forvaltningsansvaret for innførselsmervediavgift overføres til Skatteetaten fra årsskiftet.

– **Tolletaten skal utføre** etterkontroll av om riktig toll er betalt, og om pliktene etter tolloven er fulgt. Dette innebærer blant annet at Tolletaten må kontrollere at en innført vare er deklarerert, og deklarerert riktig, sier Maria Montes Amundsen. Hun er prosjektleder for Tolletatens arbeid med overføring av oppgaver til Skatteetaten.

– Kontroller av om det er deklarerert riktig tollverdi, klassifisering, opprinnelse etc. vil i mange

tilfeller være avhengig av en grundigere og mer langvarig kontrollprosess. For eksempel en virksomhetskontroll, hvor det må innhentes regnskapsmateriale som må gjennomgås og undersøkes nærmere, forklarer Amundsen.

Understreket i lovforarbeidene.

Hun påpeker at det Tolletaten ikke skal gjøre lenger er å innrette etterkontrollvirksomheten mot avdekking av manglende betaling

av innførselsavgifter.

– Finansdepartementet har understreket i lovforarbeidene om oppgaveoverføringen at tollmyndighetene fortsatt skal drive etterkontroll innenfor eget forvaltningsområde, blant annet for å sikre korrekt fastsettelse av toll, for å kontrollere om det er innført ulovlige eller restriksjonsbelagte varer og for å kontrollere om det er gitt gale opplysninger om varer som lovlig kan innføres, sier Amundsen. \\\

Kort innpå

NY ORDNING

altinn
enkelt dialog med det offentlige

Månedlig oversikt

Fra 2017 vil alle virksomheter kunne hente en oversikt over sine tolldeklarasjoner i Altinn.

Alle virksomheter som har deklarerert varer til Tolletaten vil med den nye tjenesten få en månedlig oversikt over alle tolldeklarasjoner tilhørende egen virksomhet. Det utarbeides én oversikt per kundenummer. Det er Tolletatens deklarasjonssystem (TVINN) som er kilden til opplysningene i oversikten.

Tolldeklarasjonsoversikten gjøres tilgjengelig første virkedag etter en avsluttet måned. Når ny oversikt er gjort tilgjengelig i Altinn mottar virksomheten varsel pr. e-post fra Altinn. Første tolldeklarasjonsoversikt blir gjort tilgjengelig 1. eller 2. februar 2017. Denne vil inneholde tolldeklarasjoner fra januar 2017.

Blant opplysningene man kan finne i oversikten er for eksempel statistisk verdi, toll og særavgifter.

Les mer om dette på toll.no.

NYTT OVERTREDELSESGBYR

Overtredelsesgebyr ved brudd på plikter i tolloven

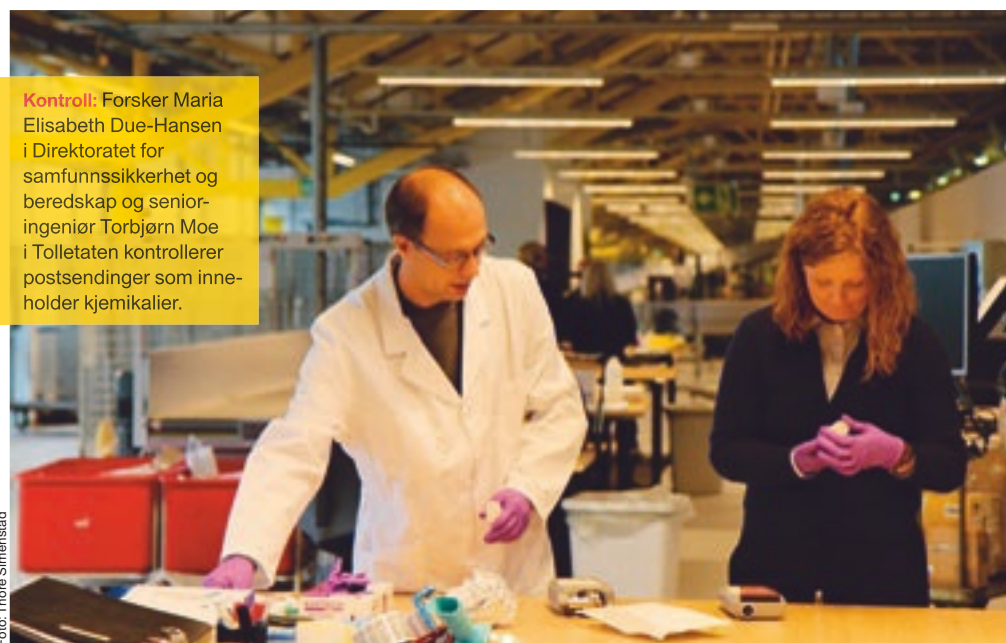
Forslag til nytt overtredelsesgebyr har vært på høring, og lovproposisjonen til budsjettet i høst inneholdt hjemmelen til ny § 16-17 om overtredelsesgebyr. Hjemmelen rammer brudd på de fleste pliktene i tolloven kap. 3 og 4, manglende medvirkning til kontroll og uriktig opprinnelsesbevis. Fra 1. januar 2017 kan ikke Tolletaten gi tillegg til merverdiavgift ved innførsel. Men pliktene ved inn- og utførsel vil være de samme, og etaten skal fortsatt ha ansvar for kontroll (se sak over).

SAMARBEIDSPARTNER
DSB OG KRIPOS

Stopper sendinger med «terror-kjemikalier»

Det er ikke lenger lovlig for privatpersoner i Norge å kjøpe kjemikalier som kan misbrukes i kriminell aktivitet som terror.

Kontroll: Forsker Maria Elisabeth Due-Hansen i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og senioringeniør Torbjørn Moe i Tolletaten kontrollerer postsendinger som inneholder kjemikalier.

Foto: Thore Simenstad

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Kripos og Tolletaten har gått sammen for å stoppe kjemikalier som kommer inn i Norge og som blant annet kan bidra til terrorhandlinger. Regelverket fra DSB har gjort

det vanskeligere å få tak i disse stoffene fra norske forhandlere.

Kjemikalierne bestilles på Internett og kan være vanskelige å identifisere. Tolletaten har derfor tatt i bruk håndholdte apparater som kan identifisere 10 000 forskjellige

stoffer. Noen av disse stoffene bestilles av hobbykjemikere for å lage ulovlig fyrverkeri, men med dagens trusselbilde er det viktig å være på vakt mot andre hensikter. Finner kontrollatene ulovlige stoffer kobles KRIPOS inn. \

Endringer i merverdiavgiftsforskriften for kunstverk

Finansdepartementet har med virkning fra 15. november 2016 foretatt en endring i merverdiavgiftsforskriften vedrørende hva som menes med kunstverk.

Fram til nå har hva som har blitt regnet som kunst blitt definert i tolltariffen og koblet til varenummer. Det oppsto et behov for en klargjøring av regelverket etter at Tolletaten i november stoppet flere Bjarne Melgaard-malerier og krevde merverdiavgift for maleriene.

– Bjarne Melgaard-saken illustrerte behovet for rask endring. I dag endrer vi reglene slik at fritaket for billedkunst ikke lenger begrenses til hva tolltariffen definerer som billedkunst. Dette gjør at Melgaard-saken kan løses i løpet av dagen, sa finansminister Siv Jensen (FrP) til regjeringen.no 15. november.

OFTE STILTE SPØRSMÅL

EKSPERTENE SVARER

1. Skal du sende varer til utlandet for reparasjon?

Husk på å deklare varen til Tolletaten før de sendes ut selv om verdien på varen er under 5000 kroner. Speditøren du benytter kan ordne dette for deg. Det er viktig at deklarasjonen kodes med riktig prosedyrekode (22) i rubrikk 37.

2. Må jeg betale avgifter av varens fulle verdi ved gjeninnførselen?

Nei, ikke når du har deklart varen ut gjennom Tolletaten som nevnt over. Er varen reparert gratis (garantireparasjon), betaler du ingen importavgifter. Må du betale for reparasjonen, skal du betale importavgifter av reparasjonskostnadene tillegg fraktkostnaden.

3. Jeg skal ta inn varer midlertidig fra utlandet for reparasjon. Må disse deklarerer?

Ja. Varene skal deklarerer, og det er viktig at det benyttes riktig prosedyrekode (50) i rubrikk 37. Du må også stille sikkerhet for importavgiftene som beregnes av varens verdi inkludert transportkostnaden. Har du tollkreditt, kan denne benyttes. Den reparerte varen må deklarerer for gjenutførselen (husk riktig prosedyrekode (34) i rubrikk 37 i utførselsdeklarasjonen), og varen må gjenutføres innen ett år.

Nye søknadsskjema for tollager

Tolletaten har utviklet søknadsskjema for tollager B, C og D. Søknadsskjemaet for tollager A er oppdatert. Alle søknadsskjema ligger tilgjengelig på toll.no. Tollager er et lagringssted som er godkjent av Tolletaten hvor du kan lagre ufortolleda varer innenfor fristene og betingelsene som Tolletaten bestemmer.

4 tips til forberedelse av ny ordning for merverdiavgift

Foto: Hampus Lundgren

Forberedelser: Virksomheter som importerer varer må sette seg inn i hvordan man finner beregningsgrunnlaget for innførselsmerverdiavgift, blant annet tollverdi.

1 Regnskapssystemet ditt må være tilpasset den nye mva-meldingen. Hvis du ikke har en oppdatert versjon av systemet, vil ikke dataene du får ut stemme med det nye skjemaet. Sjekk med din systemleverandør eller regnskapsfører hvordan du skal oppdatere. Ta kontakt med din systemleverandør om du har spørsmål. Dette gjelder også for de som ikke importerer noe.

2 Mva-koder og regnskapskonti må være tilpasset. Det kan være nye mva-koder og nye regnskapskonti som må tas i bruk for å spesifisere regnskapet slik at det kan rapporteres i mva-meldingen.

3 Importerer du varer må du sette deg inn i reglene om innførselsmerverdiavgift. Virksomheten har ansvaret for

beregning, innberetning og innbetaling av innførselsmerverdiavgift. Forøvrig har du akkurat de samme plikter som før når det gjelder å melde fra og deklarerer varer til tollmyndighetene ved innførselen. Sett deg inn i hvordan du finner beregningsgrunnlaget for innførselsmerverdiavgift, blant annet tollverdi. Det er fortsatt Tolletaten som er ansvarlig myndighet for tollverdi. Informasjon om tollverdiregelverket finnes på toll.no.

4 Sjekk dine avtaler med regnskapsfører og eventuelle deklarerer/speditører. Du bør gå gjennom avtaler og rutiner med disse partene, og se hva som eventuelt må endres eller krever ny kompetanse. Se for eksempel på hvem som trenger tilgang til tolldeklarasjonsoversikten i Altinn og tolldeklarasjonene.

KURS

Tolletatens kurs for 2017 er ennå ikke klare. Følg med på toll.no for oppdatert oversikt i løpet av desember. Tolletatens kursportefølje består av:

Klassifisering

Passer for: Alle som tollekspederer varer eller driver virksomhet knyttet til import eller eksport.

Klassifisering av klær

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer klær.

Klassifisering av næringsmidler

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer næringsmiddel.

Opprinnelsesregler og preferansetollbehandling

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer varer eller vurderer å starte med det.

Tollagerhold

Passer for: Alle som har tollager, vurderer å skaffe seg det eller vil vite mer om det.

Toll- og avgiftsfritak, midlertidig innførsel og tollverdi

Passer for: Speditører, deklareranter og kontrollere.

Utførsel

Passer for: Alle som eksporterer varer, speditører og kontrollere.

Særvavgifter

Passer for: Alle som importerer eller produserer særvavgiftspliktige varer.

Alle kurs holdes i Tolletatens bygg på Oslo Lufthavn Gardermoen, Edvard Griegs vei.

For mer informasjon og påmelding: toll.no/kurs

— HELT PÅ GRENSEN

Konstruert for smugling

Da tollerne på Ørje skannet en personbil på ettermiddagen 23. november, oppdaget de et stort konstruert hulrom i gulvet. Etter nærmere undersøkelser fant de 60 000 sigaretter. Den polske sjåføren (46) og passasjereren (46) oppga til tollerne at de skulle til Oslo for å jobbe som mekanikere noen dager. Det er lagt mye arbeid ned i å skjule lasten, og tollbeslaget utgjorde om lag 196 500 kroner i unndratte avgifter til staten.

Foto: Foto: Tolltaten, Ørje